

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 21), תשל"ו-1976 *

1. בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968: (להלן - החוק העיקרי) -
- (1) בהגדרת "גימלה", בסופה יבוא "לרבות הטבה לפי הסכם שנערך לפי סעיף 200, הענקה לפי סעיף 198א והתקנות לפיו וגימלה לפי סרק ט'2";
- (2) בהגדרת "השכר הממוצע", בפסקה (2), במקום "שבין תום התקופה הקובעת לבין תחילת כל שנת כספים" יבוא "מתום התקופה הקובעת עד לתחילת כל שנת כספים";
- (3) אחרי הגדרת "השכר הממוצע" יבוא:
- "פיצוי" - כמשמעותו לפי סעיף 11 (ג);
2. בסעיף 11 (ג) לחוק העיקרי, במקום "להלן" יבוא "בסעיף זה".
3. בסעיף 31 (א) לחוק העיקרי, פסקה (5) - תימחק.
4. בסעיף 55 (ב) לחוק העיקרי, המלים "או (5)", פעמיים - יימחקו.
5. במקום סעיף 57 לחוק העיקרי יבוא:
57. בכפוף לאמור בסעיף 53, דמי הפגיעה המשתלמים עקב פגיעה אחת בעבודה ישתנו החל מהיום ה-91 שלאחר המועד לתחילת תשלום דמי הפגיעה (להלן - יום התשלום) לפי שיעור התנודות שחלו בשכר הממוצע, ולפי הפיצוי שחל, מיום התשלום והלאה.
6. במקום סעיף 67 לחוק העיקרי יבוא:
67. (א) נכה עבודה שדרגת נכותו היא 100% ישלם לו המוסד קיצבת נכות מעבודה; הקיצבה לחודש תהיה שווה לדמי הפגיעה ליום שהיו משתלמים למבוטח, למעט הסכום שהוסף מכוח סעיף 57, כפול שלושים (להלן - הסכום הבסיסי).
- (ב) חלה בתקופה הקובעת העלאה לפי סעיף 68 או לפי סעיף 68ג של קיצבאות נכות מעבודה, יוגדל הסכום הבסיסי לפי שיעור העלאה זו.
- (ג) לענין סעיף זה, "התקופה הקובעת" - התקופה שתחילתה באחד לחודש הראשון משני החדשים שקדמו למועד שהחל ממנו מגיעים לראשונה למבוטח דמי-פגיעה בשל אותה פגיעה בעבודה וסופה ביום שבו נוצרה זכאותו לקיצבת נכות מעבודה.

"הצמודת דמי פגיעה"

"חישוב קיצבת נכות מעבודה לנכה שדרגת נכותו 100%

* נתקבל בבכנסת ביום כ"ח באדר ב' תשל"ו (30 במרס 1976); האצת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1178, תשל"ו, עמ' 197.

1 ט"ח תשכ"ח, עמ' 108; תשכ"ט, עמ' 76, עמ' 206; תשל"ל, עמ' 58, עמ' 130, עמ' 134; תשל"א, עמ' 128; תשל"ב, עמ' 78, עמ' 86, עמ' 119; תשל"ג, עמ' 126, עמ' 141, עמ' 142, עמ' 280; תשל"ד, עמ' 74; תשל"ה, עמ' 102, עמ' 152, עמ' 238, עמ' 246; תשל"ו, עמ' 102.

7. אחרי סעיף 67 לחוק העיקרי יבוא:	הוספת סעיף 67א
67א. חל שינוי בסכום הנקוב בלוח ה', ודמי הפגיעה שלפיהם חושבה קיצבת הנכות מעבודה פחותים משלושה רבעים משכר עבודתו הרגיל של המבוטח, תחושב קיצבת הנכות מעבודה המגיעה לנכה עבודה מיום השינוי כאילו היו דמי הפגיעה שלושה רבעים משכר עבודתו הרגיל של המבוטח אך לא יותר מהסכום הנקוב בלוח ה'."	הישוב דמי הפגיעה לענין קיצבת הנכות
8. במקום סעיף 68 לחוק העיקרי יבוא:	החלפת סעיף 68 והוספת סעיף 68ב
68ב. (א) קיצבת הנכות מעבודה תשתנה ב-1 באפריל של כל שנה לפי שיעור התנודות של השכר הממוצע (להלן בסעיף זה – התנודות).	הצמדה לשכר הממוצע
(ב) קיצבה שהוגדלה לפי שיעור התנודות או מכוח סעיף 67 (ב) לא תעלה על הסכום הנקוב בלוח ה', כפול שלושים, בשיעור יחסי לאחוזי דרגת הנכות.	
68ג. (א) הוראות סעיף 11 (ג) יחולו לגבי העלאת קיצבת נכות מעבודה, בשינויים המחוייבים.	שינוי בקיצבת נכות מכוח סעיף 11 (ג)
(ב) העלאת קיצבה מכוח סעיף 11 (ג) – לפי האמור בסעיף קטן (א) או בסעיף 67 (ב) – תעמוד בתקפה עד 31 במרס שלאחריה."	
9. במקום סעיף 82 לחוק העיקרי יבוא:	החלפת סעיף 82 והוספת סעיף 82ב
82ב. (א) קיצבת תלויים תשתנה ב-1 באפריל של כל שנה לפי שיעור התנודות של השכר הממוצע (להלן בסעיף זה – התנודות).	הצמדת קיצבת תלויים לשכר הממוצע
(ב) קיצבה שהוגדלה לפי שיעור התנודות או מכוח סעיף 67 (ב) לא תעלה על הסכום הנקוב בלוח ה', כפול שלושים, כשהיא מחושבת באחוזים מקיצבת נכות מעבודה השלמה כאמור בסעיף 76.	
82ג. (א) הוראות סעיף 11 (ג) יחולו לגבי העלאת קיצבת תלויים, בשינויים המחוייבים.	שינוי קיצבת תלויים מכוח סעיף 11 (ג)
(ב) העלאת מכוח סעיף קטן 11 (ג) – לפי האמור בסעיף קטן (א) או בסעיף 67 (ב) – תעמוד בתקפה עד 31 במרס שלאחריה."	
10. אחרי סעיף 101 לחוק העיקרי יבוא:	הוספת סעיף 101א
101א. הוראות סעיף 11 (ג) יחולו לגבי העלאת דמי-לידה, בשינויים המחוייבים."	הצמדת דמי-לידה
11. סעיף 103א לחוק העיקרי יסומן "103א" וסעיף 103 לחוק העיקרי יסומן "103ב".	שינוי מספור
12. בסעיף 113 לחוק העיקרי, המלים "שמלאה לו תקופת האכשרה" – יימחקו.	תיקון סעיף 113
13. הסעיף 115 לחוק העיקרי, המלים "הכל לפי הענין" – יימחקו.	תיקון סעיף 115

14. בסעיף 127כא לחוק העיקרי, בהגדרת "מבוטח" –

(1) במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) תושבת ישראל שהפכה לנכה אחרי כ"ג באדר ב' תש"ל (31 במרס 1970) ולאחר מכן נעשתה עקרת בית, ובלבד שהיתה מבוטחת לפי פרק ב' בתאריך הקובע";

(2) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(א2) עקרת בית תושבת ישראל שבשבע השנים שקדמו לתאריך הקובע היתה אחרי כ"ג באדר ב' תש"ל (31 במרס 1970) מבוטחת לפחות 12 חדשים רצופים, או 24 חדשים בין שהם רצופים ובין שאינם רצופים";

(3) בפסקה (3), אחרי "לפי פסקה (2)" יבוא "או (א2)".

15. בסעיף 127לז לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) הוראות סעיף 11 (ג) יחולו לגבי העלאת קיצבת נכות, בשינויים המחוייבים".

16. בסעיף 127נו לחוק העיקרי, במקום "סכום שכר העבודה" יבוא "סכום חוב שכר העבודה".

17. האמור בסעיף 127נז לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) הגיע למספר קופות גמל חוב כאמור בסעיף קטן (א), לא יעלה סך כל הגימלה לכל קופות הגמל יחד על המקסימום האמור בסעיף זה".

18. בסעיף 127נט לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "חובו" יבוא "חוב שכר עבודה ופיצויי פיטורים";
(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "לקופת גמל" יבוא "או לקופות גמל" ובמקום "לקופת הגמל" יבוא "להן".

19. במקום סעיף 127סג לחוק העיקרי יבוא:

"עובד שנפטר 127סג. (א) על אף האמור בסעיף 135 (ג), אם גפטר עובד לפני ששולמה הגימלה המגיעה לו לפי פרק זה, תשולם הגימלה בהתאם לאמור בסעיף 7 לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958², ולשאיירים כמשמעותם בסעיף 5 לחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963³, הכל לפי הענין.
(ב) שאירים הזכאים לפיצויי פיטורים לפי סעיף 5 לחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963, יהיו זכאים לגימלה לפי פרק זה, לענין

החלפת סעיף
127סג

² ס"ח תשי"ח, עמ' 86.
³ ס"ח תשכ"ג, עמ' 136.

פיצויי הפיטורים המגיעים להם לפי סעיף 5 האמור, עד לסכום המקסימום הנקוב בסעיף 127 ובכפוף ליתר הוראות פרק זה.

20. במקום סעיף 127 לחוק העיקרי יבוא:

חלפת סעיף
127ס

127ס.ה (א) שילם המוסד גימלה לפי פרק זה, יעברו זכויותיו של הזכאי לה למוסד לצורך גבייתה מהמפרק, אולם אם עלה סכום חוב שכר העבודה ופיצויי הפיטורים המגיע לעובד ממעבידו על מקסימום הגימלה האמור בסעיף 127נו (להפרש האמור ייקרא להלן בסעיף זה – יתרת החוב), יעברו למוסד זכויותיו של העובד בדיון קדימה רק לגבי הסכום שבו עולה מקסימום דין הקדימה על יתרת החוב.

“תביעות המוסד
כלפי המפרק

(ב) בסעיף זה, “דין קדימה” – זכויותיו של עובד לפי סעיף 33 (2) (א) לפקודת פשיטת הרגל, 1936, לפי סעיף 220א (1) (א) לפקודת החברות⁵, לפי תקנות מכוח פקודת האגודות השיתופיות⁶ הנתונות דין קדימה לשכר עבודה או לפיצויי פיטורים, או לפי סעיף 27 לחוק פיצויי פיטורים, תשכ”ג–1963.

21. אחרי סעיף 140 לחוק העיקרי יבוא:

חוססת סעיף 141

141. (א) קיצבה שהוגדלה על פי סעיף 11 (ג) לא תפחת משום כך בלבד שתוקף ההעלאה פקע ב־31 במרס שלאחריה.

“איי-הסתרת
הקיצבה

(ב) בהגדלת קיצבה לאחר 31 במרס מכוח סעיף 11 (ג), הסכום שבו היתה פוחתת הקיצבה אילולא הוראת סעיף קטן (א) לא יובא בחישוב הבסיס לקביעת ההגדלה וסכום זה יקוּוּז כנגד ההגדלה.

22. בסעיף 145 לחוק העיקרי –

תיקון סעיף 145

(1) בסעיף קטן (א), במקום “פרקים ב’ או ג’” יבוא “פרקים ב’, ג’ או ט’” ואחרי “חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תש”י–1950” יבוא “חוק תגמול לחייל הנפגע בהצלת חיי חוזלת, תשכ”ה–1965”;

(2) בסעיף קטן (ג), בסופו יבוא:

“ (8) חוק תגמול לחייל הנפגע בהצלת חיי חוזלת, תשכ”ה–1965.”

23. בסעיף 167 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), במקום “לגביו בלוח י”א” יבוא “בסעיף 167ב”.

תיקון סעיף 167

24. בסעיף 167א לחוק העיקרי, המלים “לגבי שנת כספים פלונית” – יימחקו, ובמקום “בלוח י”א” יבוא “בסעיף 167ב”.

תיקון סעיף 167א

4 ע”ר 1936, תוס’ 1, עמ’ 21.

5 חוקי א”י, כרך א’, פרק כ”ב, עמ’ 165.

6 חוקי א”י, כרך א’, פרק כ”ד, עמ’ 336.

7 סיח תשכ”ה, עמ’ 288.

25. אחרי סעיף 167 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 167 ב

167 ב. (א) סכומי המקסימום יהיו בהתאם לסכומים המתקבלים לפי האמור בלוח י"א החל מיום 1 באפריל לכל שנה. "חשוב סכומי המקסימום"

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) אם לאחר תחילתה של שנת הכספים ועד 1 באוקטובר של אותה שנה חל פיצוי, יוגדל סכום המקסימום שחושב לפי לוח י"א לתקופה מ-1 באוקטובר עד 31 במרס שלאחריו, בשיעור השווה לשיעור הפיצוי."

26. בסעיף 169 לחוק העיקרי –

תיקון סעיף 169

(1) בסעיף קטן (ב), במקום "(א) ר-(ד) (1) ר-(2)" יבוא "(א), (ד) ר-(2ד)";

(2) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ז) מבוטחת כמוגדר בסעיף 127 כ(א) או (2) לא תשלם דמי-ביטוח לפי סעיף 157 (ד) כל עוד אינה מבוטחת לפי פרק ב'."

27. בסעיף 181 (ב) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "לא על הטבות לפי סעיף 200, לא על הענקות לפי סעיף 198 והתקנות לפיו ולא על גימלאות לפי פרק ט'".

תיקון סעיף 181

28. בסעיף 182 לחוק העיקרי יימחק "108".

תיקון סעיף 182

29. סעיף 198א לחוק העיקרי יסומן 198א.

שינוי מספור

30. סעיף 198א לחוק העיקרי יסומן 198א, ובו, במקום "לתת הענקות לאדם על-פי כללים" יבוא "לתת הענקות לאדם בכסף ובעין על-פי מבחנים, כללים".

תיקון סעיף 198א

31. אחרי פרק ט' לחוק העיקרי יבוא:

הוספת פרק ט'

"פרק ט' 2: זכויות מתנדבים

198. לענין פרק זה –

הגדרות

– "מתנדב"

(1) מי שפעל בהתנדבות שלא בשכר למען זולתו על פי הפניה מאת משרד ממשלתי, המוסד, רשות מקומית, ההסתדרות הציונית העולמית, הסוכנות היהודית לארץ ישראל או גוף ציבורי אחר שקבע שר העבודה בצו באישור ועדת העבודה של הכנסת, ובלבד שההתנדבות מחוץ לישראל תוכר רק בסוגי מקרים שאישר שר העבודה בצו;

(2) מי שממלא ללא שכר חובת אבטחה לפי חיקוק, לרבות אימונים, סריקות, שמירה וכל פעולה אחרת הדרושה לביצוע האבטחה, שלא אגב שירותו לפי חוק שירות בטחון, תשי"ט – 1959 [נוסח משולב]⁸;

(3) מי שהושיט עזרה לזולתו לפי חובתו על-פי דין;

⁸ ס"ח השי"ט, עמ' 286.

(4) מי שעשה בהתנדבות שלא בשכר פעולה להצלת חייו או רכושו של הזולת, לפי כללים שנקבעו בתקנות באישור ועדת העבודה של הכנסת, והמוסד הכיר בפעולתו לאחר מעשה;

(5) חבר מתנדב שלא בשכר של מגן דוד אדום בישראל;

(6) חבר מתנדב שלא בשכר של ארגון לעזרה ראשונה או למניעת נזקים לגוף או לרכוש או לטיפול בחולים או באנשים שאינם מסוגלים לטפל בעצמם, או חבר מתנדב שלא בשכר בארגון המטפל בקבורה, ובלבד ששר העבודה אישר את הארגון בהודעה שפורסמה ברשומות;

(7) כבאי מתנדב כמשמעותו בסעיף 1 לחוק שירותי הכבאות, תשי"ט-1959, או מי שגוייס לפי סעיף 24 לחוק האמור;

"תלויים" – כמשמעותם בסעיף 74;

"שכר" – שכר בעד עבודה שממנו מגיעים דמי-הכיטוח.

198. מתנדב שנפגע תוך כדי פעולת ההתנדבות ועקב פעולה זו, יחולו עליו ועל התלויים בו, לפי הענין, הוראות פרק ג' והוראות פרק ג'1, הכל בשינויים המחוייבים;

זכאות לגימלאות

לענין זה יראו גם פגיעה שאירעה למתנדב בדרך למקום שבו מבוצעת פעולת ההתנדבות או בחזרה ממנו, אף שלא ממעונו או למעונו, כפגיעה לפי הפרק האמור, ובלבד שהתקיימו שאר התנאים כאמור בסעיף 37.

198. (א) הגימלאות שישולמו למתנדב או לתלויים בו לפי פרק זה יחושבו, אם היה עובד או עובד עצמאי ערב הפגיעה – לפי ההכנסה המשמשת בסיס לחישוב הגימלה לפי פרק ג' והתקנות לפיו, אך לא פחות ממחצית השכר הממוצע כפול שלוש (בסעיף זה – הכנסת המינימום), ואם לא היה עובד או עובד עצמאי – כאילו הכנסתו ברבע השנה שקדמה לפגיעה היתה הכנסת המינימום.

דרכי חישוב
הגימלאות בכסף

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא יינתנו גימלאות בכסף בעד פרק הזמן שלפני הגיע המתנדב לגיל 14, ואילו לגבי פרק הזמן שבין גיל 14 לבין גיל 18 תחושב הגימלה בכסף לפי ההכנסה מעבודה או ממשלח יד או על-פי הניתן לאדם המצוי בהכשרה מקצועית כאמור בסעיף 31 (א) (3) – הכל לפי הסכום הגבוה יותר.

(ג) נפטר המתנדב כתוצאה מהפגיעה, לא יהיו התלויים בו זכאים לגימלאות לפני המועד שבו היה מגיע הנפטר לגיל 14 אילו נשאר בחיים.

מימון
 198ח. אוצר המדינה ישפה את המוסד, על-פי דרישתו, בשל כל הוצאה שהוציאה למתן גימלאות לפי פרק זה ובשל החלק היחסי מההוצאות המינ- הליות של המוסד הנובעות מביצוע הוראות פרק זה.

העברת כספים לאוצר המדינה
 198ט. זכה המוסד בפיצויים לפי הוראות סימן ד' לפרק ז' כשהנפגע היה מתנדב, יועבר סכום הפיצויים לאוצר המדינה.¹⁰

החלפת סעיף 200א

32. במקום סעיף 200א לחוק העיקרי יבוא:

200א. קביעה של דרגת נכות מכוח הסכם שנערך לפי סעיף 200, לפי סעיף 198א והתקנות לפיו או לפי פרק ט'2, ניתנת לערעור בשאלה שבמשפט בלבד לפני בית הדין הארצי כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט—1969¹⁰.

שינוי לח י"א

33. במקום לוח י"א לחוק העיקרי יבוא:

"לוח י"א"

(סעיפים 167, 167א ו-167ב)

פרט	בעד	הכנסת מקסימום בלירות	הכנסת מינימום בלירות
1	עובד	לחודש — סכום השווה לכפליים השכר הממוצע למחצית שנה או לשנה — סכום השווה לכפליים השכר הממוצע כפול 6 או 12, לפי הענין	300 לחודש או 3,600 לשנה
2	עובד עצמאי	למחצית שנה או לשנה — סכום השווה לכפליים השכר הממוצע כפול 6 או 12, לפי הענין	3,600 לשנה
3	מבוטח אחר	למחצית שנה או לשנה — סכום השווה לכפליים השכר הממוצע כפול 6 או 12, לפי הענין	720 לשנה.

תיקון חוק שירות מילואים (תגמולים)

34. בחוק שירות מילואים (תגמולים), תשי"ט—1959 [נוסח משולב]¹¹, אחרי סעיף 36 יבוא:

36ד. הוראות סעיף 141 לחוק הביטוח יחולו, בשינויים המחוייבים, על חישוב מינימום התגמול לגבי תקופת שירות רצופה במילואים שמקצתה חלה לפני 1 באפריל ומקצתה ב-1 באפריל או לאחריו.¹¹

¹⁰ ס"ח תשכ"ט, עמ' 70.
¹¹ ס"ח תשי"ט, עמ' 306.

- (1) חוק התגמולים לנפגעים בהצלת נפש, תשכ"ה-1965¹²;
 (2) סעיפים 26 עד 32 לחוק שירותי הכבאות, תשי"ט-1959;
 (3) תקנה 11 (ב) לתקנות שעת חירום (אבטחת מוסדות חינוך), תשל"ד-1974¹³.

36. תחילה
 תחילתו של סעיף 15 ביום ט' בניסן תשל"ד (1 באפריל 1974); תחילתם של סעיפים 31, 35 ו-38 ביום כ"ח בטבת תשל"ו (1 בינואר 1976); תחילתם של יתר סעיפי חוק זה ביום א' בניסן תשל"ו (1 באפריל 1976).

37. (א) ארגון שאושר לענין סעיף 31 (א) (5) לחוק העיקרי ייחשב כמאושר לפי פסקה (6) להגדרת מתנדב שבסעיף 198ה.

הוראות מעבר

(ב) הוראות פרק ט' לחוק העיקרי יחולו גם על מי שערב ביטול החיקוקים לפי סעיף 35 יהיו זכאים לפיהם ולולא בוטלו היו ממשיכים להיות זכאים לפיהם.

(ג) הוראות סעיפים 57, 67, 68, 68ב, 82ג, 141 ו-167 לחוק העיקרי כנוסחם לפי חוק זה יחולו לגבי העלאות מכוח פיצוי שחל לגבי התקופה שלאחר פרסום חוק זה ברשומות.

38. שר האוצר יתקין, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, תקנות בענין תשלום פיצויים מאת אוצר המדינה למי שנפגע או שניזוק - או לתלויים בו - מעוולה שנעשתה בידי מתנדב תוך כדי פעולת ההתנדבות ועקב פעולה זו ואין לו זכות לפיצויים מאדם אחר זולת המתנדב; בסעיף זה, "עוולה" ו"תלויים" - כמשמעותם בפקודת הנזיקין [נוסח חדש]¹⁴.

פיצויים בשל
 גניעת מתנדב

39. חוק זה יפורסם ברשומות תוך שלושים יום מיום קבלתו בכנסת.

פרסום

משה ברעם
 שר העבודה

יצחק רבין
 ראש הממשלה

אפרים קציר
 נשיא המדינה

¹² ס"ח תשכ"ה, עמ' 288.

¹³ ס"ח תשל"ה, עמ' 18.

¹⁴ דיני מדינת ישראל, גוסס חדש 10, עמ' 286.